

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/7/2023
Identifikačné číslo spisu:	9518100247
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:9518100247.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvineného V. C. a spol. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), písm. e), ods. 3 písm. b) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí konanom 28. februára 2024 v Bratislave, o dovolaniach obvinených V. C. a V. C. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3To/3/2021, zo 7. júla 2021 takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3To/3/2021, zo 7. júla 2021 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 319, § 2 ods. 4 a § 31 ods. 1 Trestného poriadku v neprospech obvinených V. C. a V. C..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3To/3/2021, zo 7. júla 2021 a rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 25. septembra 2020 vo výrokoch týkajúcich sa obvinených V. C. a V. C., ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku prikazuje Špecializovanému trestnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol v inom zložení senátu.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozsudkom, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 25. septembra 2020 uznal obvinených V. C. a V. C. za vinných (ako aj obvineného Y. C., ktorý v tejto veci dovolanie nepodal, a preto mu vo zvyšnej časti odôvodnenia nebude venovaná osobitná pozornosť) v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, v bode 2/ z

pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a) až d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b), c) s poukazom na § 138 písm. b), j), § 141 písm. a) Trestného zákona, v bode 4/ z obzvlášť závažného zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. a) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona, v bodoch 3/, 5/ až 9/ s výnimkou bodu 6/ u obvineného V. C. z pokračovacieho zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona a v bode 3/ aj podľa § 245 ods. 2 písm. b) s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, v bode 10/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), e), ods. 3 písm. b) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i), § 140 písm. b), c), § 141 písm. a) Trestného zákona v súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 140 písm. c), § 141 písm. a) Trestného zákona a samostatne obvineného V. C. aj zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2, ods. 5 písm. a) s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona a v bode 11/ zo zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 6 s poukazom na § 141 písm. a) Trestného zákona na tam uvedenom skutkovom základe, z ktorého sú pre toto dovolacie konanie relevantné skutky 1/ a čiastočne aj 2/ (pri ktorých dochádza k skutkovej opakovosti významnej z hľadiska porušenia prezumpcie nevinu):

1/ V. C., V. C., Q. K. prezývaný „Q.“, „O.“ a „A.“, L. P. prezývaný „P.-C.“, M. K. prezývaný „Y.“, Ľ. O. prezývaný „L.“, M. M., P. R. prezývaný „G.“, M. Z., N. U., B. C. prezývaný „A.“ a ďalšie nestotožnené osoby boli členmi zločineckej skupiny vystupujúcej pod názvom „V.“, ktorá bola založená v presne nezistenom čase a pôsobila najmenej od roku 2010 prevažne v Trenčianskom, Žilinskom a Trnavskom kraji, hlavne v mestách Púchov, Považská Bystrica, Ilava, Dubnica nad Váhom, Trenčín, Žilina, Trnava a v okolí, s cieľom páchania rôznorodej trestnej činnosti, predovšetkým drogovej trestnej činnosti a to aj za použitia násilia pri prehlbovaní svojho vplyvu a pri zastrašovaní členov vlastnej skupiny ale aj konkurenčných skupín, za účelom získavania finančných alebo iných výhod, pričom od jej založenia na najvyššej riadiacej a koordinačnej úrovni boli V. C. a V. C., ktorí spoločne a nerozdielne priamo riadili zločineckú skupinu a koordinovali jej členov na nižšie postavených úrovniach hierarchie pri páchaní rôznej trestnej činnosti, v prípade pobytu V. C. a V. C. mimo územia Slovenskej republiky skupinu riadili prostredníctvom ďalších členov skupiny, kde od presne nezisteného obdobia roku 2010 do novembra 2015 to bolo prostredníctvom M. K., následne od decembra 2015 prostredníctvom Q. K. a od presne neustáleného letného mesiaca roku 2016 aj prostredníctvom L. P., ktorí sa podľa rozhodnutí V. C. a V. C. na tejto pozícii menili a súčasne zastupovali skupinu pri páchaní predovšetkým drogovej trestnej činnosti v určenom regióne, v organizačnej štruktúre skupiny nižšie postavení členovia plnili nimi zadané pokyny v teritóriu určeného mesta, pričom medzi členov skupiny pôsobiacich na strednom organizačnom článku skupiny patrili M. M., ktorý v skupine pôsobil od roku 2012, Ľ. O., ktorý v skupine pôsobil od roku 2014, L. P. a Q. K., ktorí menovaní vytvárali V. C. a V. C. zisk tým, že drogy, ktoré od nich nakupovali, predávali v mestách Žilina, Považská Bystrica, Púchov, Ilava, Dubnica nad Váhom a okolí, P. R., ktorý v skupine pôsobil od roku 2012 až do septembra 2014 a potom od septembra 2016 im vytváral zisk tým, že drogy, ktoré od nich nakupoval, predával v mestách Žilina, Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, Považská Bystrica a v okolí, M. Z. a N. U. im vytvárali zisk tým, že drogy, ktoré od nich nakupovali, predávali v mestách Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom a v okolí, B. C. od roku 2015 do 06.03.2017 zabezpečoval pre zločineckú skupinu na rôznych miestach Trnavského kraja, ale aj v okrese Nové Mesto nad Váhom, v chatovej oblasti Modrová, výrobu omamných a psychotropných látok a za týmto účelom riadil V. K., M. C. a B. C., ktorí vedome zabezpečovali preberanie prekurzorov potrebných k tejto výrobe a odovzdávali vyrobený metamfetamín členom zločineckej skupiny „V.“, resp. časť vymieňali za prekurzory na rôznych miestach v Trenčianskom a Trnavskom kraji, ďalej si vzájomne dodávali rôzne druhy omamných a psychotropných látok ako metamfetamín, kokaín a heroín, ktoré si predávali navzájom, resp. vymieňali za prekurzory, pričom osoby na strednom organizačnom článku skupiny podľa rozhodnutí V. C. a V. C. páchali podľa potreby aj ďalšiu trestnú činnosť a v iných určených mestách, činnými pre zločineckú skupinu boli M. A., O. Z., P. E., M. Š., M. Š., Z. G., U. M., Z. K., P. B., Ľ. M., B. I., Ľ. O., N. C. a L. C. a tiež Y. C., ktorý v presne nezistenom čase v období od roku 2012 do roku 2014 vytváral zisk V. C. a V. C. tým, že

drogy, ktoré od nich nakupoval, predával v mestách Žilina, Považská Bystrica, Bytča, Kysucké Nové Mesto a okolí, pričom títo činní pre zločineckú skupinu zabezpečovali v rôznych obdobiach pre zločineckú skupinu „V.“ zisky najmä z drogovej trestnej činnosti predajom týchto látok, ktoré od nich nakupovali, menším dilerom alebo koncovým užívateľom, pričom jednotliví členovia skupiny a osoby pre skupinu činné konali koordinovane a pri svojich aktivitách v rámci hierarchie úzko spolupracovali za účelom páchania rôznej trestnej činnosti s cieľom ďalšieho fungovania skupiny a získania najmä finančného prospechu, kde časť týchto finančných prostriedkov V. C. a V. C. použili na kúpu technických prostriedkov (autá, mobilné telefóny, SIM karty) slúžiacich k páchaniu trestnej činnosti a zabezpečeniu a fungovaniu zločineckej skupiny, časť finančných prostriedkov použili na zabezpečenie a výrobu ďalších drog a zostávajúce finančné prostriedky získané páchaním trestnej činnosti použili pre vlastné potreby,

2/ od doposiaľ presne nezisteného obdobia minimálne od roku 2010 V. C. a V. C., ako najvyšší členovia zločineckej skupiny „V.“, si od nezistenej osoby, resp. osôb, neoprávnene pravidelne zadovážovali omamné a psychotropné látky, najmä metamfetamín, kokaín, marihuanu a heroín presne nezisteného množstva a koncentrácie za účelom ďalšej distribúcie, súčasne minimálne od roku 2015 až do ich zadržania dňa 06.03.2017 zabezpečili časť prekursorov na výrobu omamných a psychotropných látok, a to tabletky s obsahom Efedrínu resp. samotný Efedrín, ako aj ďalšie prekursory od doposiaľ nezistených dodávateľov a to tak na území Slovenskej republiky ako aj Poľskej republiky a následne prostredníctvom B. C., ktorý riadil a určoval úlohy pri výrobe týchto látok V. K., M. C. a B. C., zabezpečili výrobu metamfetamínu, vzájomne si dodávali rôzne druhy omamných a psychotropných látok, ako kokaín a heroín, ktoré si predávali navzájom, resp. vymieňali za prekursory, na území obce Červený Kameň zabezpečovali výrobu metamfetamínu prostredníctvom osoby L. C. a tieto omamné a psychotropné látky prechovávali na rôznych miestach predovšetkým Trnavského, Trenčianskeho a Žilinského kraja a v okolí, ktoré následne prostredníctvom ďalších v štruktúre zločineckej skupiny „V.“ v strednom rade postavených osôb Q. K., L. P., M. K., P. R., M. M., Ľ. O., N. U. a M. Z. ďalej distribuovali, kde M. M. spoločne s Ľ. O. zabezpečovali predaj omamných a psychotropných látok pre V. C. a V. C., ako najvyšších členov zločineckej skupiny „V.“, v regiónoch miest Žilina, Púchov, Považská Bystrica, Lednické Rovne a Bytča, kde mali vytvorenú sieť odberateľov, P. R. zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regióne miest Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, Považská Bystrica a v okolí, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, N. U. a M. Z. zabezpečovali predaj omamných a psychotropných látok pre V. C. a V. C., ako najvyšších členov zločineckej skupiny „V.“ v regióne miest Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom a v okolí, kde mali vytvorenú sieť odberateľov, M. K., Q. K. a L. P. okrem toho, že omamnými a psychotropnými látkami na základe poverenia V. C. a V. C. zásobovali vyššie uvedených členov skupiny, podľa rozhodnutí V. C. a V. C. pôsobili v rôznych mestách Trenčianskeho a Žilinského kraja, kde sa vzájomne zastupovali a omamnými a psychotropnými látkami zásobovali vytvorenú sieť odberateľov, činnými pre zločineckú skupinu boli M. A., O. Z., P. E., M. Š., M. Š., Z. G., U. M., Z. K., P. B., Ľ. M., B. I., Ľ. O., N. C. a L. C., tiež Y. C., ktorý v presne nezistenom čase v období od roku 2012 do roku 2014 vytváral zisk V. C. a V. C., ako najvyšším členom zločineckej skupiny „V.“ tým, že drogy, ktoré od nich nakupoval, predával v mestách Žilina, Považská Bystrica, Bytča, Kysucké Nové Mesto a okolí, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, pričom všetci menovaní v tomto skutku či už ako členovia zločineckej skupiny alebo činní pre zločineckú skupinu zabezpečovali v rôznych obdobiach pre V. C. a V. C., ako v organizačnej štruktúre zločineckej skupiny „V.“ najvyššie postaveným členom, zisky z drogovej trestnej činnosti predajom drog získaných od V. C. a V. C. za cenu nimi určenú, hierarchicky nižším dilerom alebo koncovým užívateľom a takto V. C. a V. C. reálne získali finančné prostriedky vo výške najmenej 135.237,39 Eur, ktoré použili pre vlastné potreby a na páchanie ďalšej trestnej činnosti, pričom mohli získať aj finančné prostriedky vo výške najmenej 802.353,95 Eur, a takto (...)

- dňa 23.10.2016 vo večerných hodinách v O. Ľ. O. a M. M., ako členovia zločineckej skupiny „V.“, po predchádzajúcom pokyne V. C. a V. C., ako najvyššie postavených v organizačnej štruktúre tejto zločineckej skupiny, po vyplatení hotovosti vo výške 2.000 Eur Z. G., predali sprostredkované cez Z. G. formou „mŕtvej schránky“ M. C. - agentovi Policajného zboru 5 kusov zatavených plastových injekčných striekačiek s objemom 10 ml a obsahom bielej kryštalickej látky, ktorú pôvodne získali od V.

C. a V. C., ktoré M. C. v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal pre potreby trestného konania a ktoré podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Bratislava ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2016/13892 obsahovali celkom 21489 mg absolútneho metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky od 56,2% do 59,2% hmotnostných, čo zodpovedá minimálne 538 bežným jednotlivým dávkam drogy, v hodnote 1.868,25 až 2.989,28 Eur,

- dňa 27.10.2016 vo večerných hodinách v O. L. O. a M. M., ako členovia zločineckej skupiny „V.“, po predchádzajúcom pokyne V. C. a V. C., ako najvyššie postavených v organizačnej štruktúre tejto zločineckej skupiny, po vyplatení hotovosti vo výške 2.000 Eur Z. G., predali sprostredkovane cez Z. G. formou „mŕtvej schránky“ M. C. - agentovi Policajného zboru 1 kus zatavenej plastovej injekčnej striekačky s objemom 20 ml a obsahom bielej kryštalickej látky, ktorú pôvodne získali od V. C. a V. C., ktorú M. C. v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal pre potreby trestného konania a ktorá podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Bratislava ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2016/14214 obsahovala svetložltý kryštalický materiál s hmotnosťou 14,137 g s priemernou koncentráciou 54,2% hmotnostných metamfetamínu s prímiesou metylsulfonyletánu (MSM), čo zodpovedá minimálne 205 bežným jednotlivým dávkam drogy, v hodnote 756,85 až 1.210,96 Eur,

- dňa 09.11.2016 v čase o 14:57 h v E. bola zastavená a kontrolovaná Z. K., ako činná pre zločineckú skupinu, ktorá si od presne nezistenej doby minimálne od mája 2016 zadovážovala zo zločineckej skupiny „V.“, konkrétne od V. C., V. C., P. R. a L. P. pervitín (metamfetamín) za sumu 40 Eur za kubík drogy, v nepravidelných intervaloch dva až tri krát do týždňa v rozdielnom množstve spravidla 5 až 8 kubíkov pervitínu, ktorý preberala buď osobne alebo najčastejšie za využitia rôznych úkrytov, kde bol pervitín umiestnený a po vyplatení určenej sumy jej bol označený úkryt, a ktorý na základe pokynov predávala konzumentom drog v Trenčíne, Dubnici nad Váhom a jeho okolí a to konkrétne O. Q., M. P., Š. C., V. Z., a to až do dňa 09.11.2016, kedy bola zadržaná príslušníkmi PZ, kde následne bola vykonaná prehliadka iných priestorov - osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, striebornej metalízy, EČV: E.-167DV, ktoré používala, a pri ktorej po zákonomnom poučení Z. K. dobrovoľne vydala 1 kus zatavenej striekačky s obsahom kryštalickej látky, ktorá podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Bratislava ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2016/14631 obsahovala 4743 mg bielej kryštalickej látky, obsahujúcej účinnú látku metamfetamín, čo zodpovedá minimálne 50 bežným jednotlivým dávkam drogy, pričom prechovávala psychotropnú látku pervitín (metamfetamín), ktorý dňa 08.11.2016 kúpila od člena zločineckej skupiny „V.“ P. R., ktorý ho pôvodne získal od V. C. a V. C.,
(...)

- dňa 26.01.2017 v čase o 15:10 h v O. pri osobnej prehliadke B. I., ako činného pre zločineckú skupinu, ktorý si od presne nezistenej doby minimálne od septembra 2016 od zločineckej skupiny „V.“, konkrétne od V. C., V. C., Q. K. a M. A. zadovážoval pervitín (metamfetamín) za sumu 40 Eur za kubík drogy, v nepravidelných intervaloch dva až tri krát do týždňa v rozdielnom množstve spravidla 2 až 4 kubíky pervitínu, ktorý preberal buď osobne alebo najčastejšie za využitia rôznych úkrytov, kde bol pervitín umiestnený a po vyplatení určenej sumy mu bol označený úkryt, ktorý následne používal pre vlastnú potrebu, a to až do dňa 26.01.2017, kedy bol zadržaný príslušníkmi PZ, kde následne dobrovoľne vydal 3 kusy plastových striekačiek so zataveným koncom s obsahom neznámej bielej kryštalickej látky, kde podľa záverov znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Slovenská Ľupča z odvetvia toxikológia pod číslom ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2017/241 v prvej zatavenej striekačke bola zistená zmes hydrochloridu metamfetamínu a dimetylsulfónu o hmotnosti 1,40 g s obsahom účinnej látky metamfetamín báza 54,0 % - 756 mg čistej látky, čo zodpovedá minimálne 19 bežným jednotlivým dávkam, v druhej zatavenej striekačke bola zistená zmes hydrochloridu metamfetamínu a dimetylsulfónu o hmotnosti 1,36 g s obsahom účinnej látky metamfetamín báza 48,8 % - 664 mg čistej látky, čo zodpovedá minimálne 17 bežným jednotlivým dávkam a v tretej zatavenej striekačke bola zistená zmes hydrochloridu metamfetamínu a dimetylsulfónu o hmotnosti 0,26 g s obsahom účinnej látky metamfetamín báza 50,8 % - 132 mg čistej látky, čo zodpovedá minimálne 3 bežným jednotlivým dávkam, pričom prechovával psychotropnú látku pervitín (metamfetamín), ktorý dňa 26.01.2017 kúpil od činného pre zločineckú skupinu „V.“ M. A. v množstve 4 kubíky za 200 Eur,

ktorý ho pôvodne získal od V. C. a V. C.,
(...)

Špecializovaný trestný súd za to obom obvineným uložil zhodne podľa § 144 ods. 3, § 37 písm. h) a písm. m), § 38 ods. 2, ods. 8, § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnné tresty odňatia slobody na doživotie s ich výkonom v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona zároveň každému uložil aj trest prepadnutia majetku.

Samostatnými výrokmi týmto obvineným podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť spoločne a nerozdielne a obvinenému V. C. aj samostatne nahradiť škodu viacerým poškodeným. Dvoch poškodených Špecializovaný trestný súd podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal so zvyškom ich nárokov na civilný proces. Rozhodnutie o zhabaní veci si Špecializovaný trestný súd podľa § 289 ods. 2 Trestného poriadku vyhradil na verejné zasadnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 3To/3/2021, zo 7. júla 2021 podľa § 319 zamietol odvolania obvinených V. C. a V. C..

Obvinení V. C. a V. C. podali dovolania proti uzneseniu najvyššieho súdu, sp. zn. 3To/3/2021, zo 7. júla 2021 ako i jemu predchádzajúcemu konaniu z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. c), písm. e) a písm. g) až písm. i) Trestného poriadku.

Obvinení, opodstatnenosť dovolaní, ktoré päťkrát doplnili, založili na rovnakom argumentačnom základe, namietajúc, že:

- (i) na súde prvého stupňa konal a rozhodol senát, ktorý mal byť z dôvodu porušenia prezumpcie neviný vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,
- (ii) postup súdu prvého stupňa bol svojvoľný a jeho rozsudok v spojení s rozhodnutím súdu druhého stupňa je nepreskúmateľný,
- (iii) skutkové zistenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní,
- (iv) z dôvodu zaujatosti im odvolací súd na verejnom zasadnutí neumožnil vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a uviesť nové skutočnosti,
- (v) počas verejného zasadnutia na odvolacom súde boli spútaní, čím bola porušená ich prezumpcia neviný,
- (vi) senát prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu bol nezákonne zložený,
- (vii) podstatné dôkazy boli získané a vykonané nezákonným spôsobom,
- (viii) obvinenie im bolo vznesené oneskorene,
- (ix) verejne publikované vyjadrenia vtedajšieho riaditeľa národnej kriminálnej agentúry ohľadne ich osôb negatívne ovplyvnili priebeh trestného konania,
- (x) prvostupňový súd bez riadneho odôvodnenia zamietol všetky ich návrhy na doplnenie dokazovania,
- (xi) v súvislosti s podmienkami na prípravu obhajoby boli počas súdneho konania v nevýhode oproti obžalobe,
- (xii) zo skutkov 8/ až 11/ boli uznaní za vinných na základe jediného priameho dôkazu - nezákonne vykonanej výpovede svedka Q. K.,
- (xiii) ich odsúdenie bolo založené predovšetkým na nezákonne získaných výpovediach tzv. kajúcnikov,
- (xiv) im boli uložené obligatórne tresty prepadnutia majetku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku má naplňať, že vo veci konal a rozhodol senát, ktorý predtým v rovnakom zložení schválil dohodu o vine a treste obžalovaného Z. G. (rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 8. januára 2019) a v inom konaní okrem sudcu JUDr. Petra Pulmana, LL.M. viacerých obvinených (rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/31/2017, z 20. novembra 2017), pričom formuláciou skutkových viet v dotknutých rozhodnutiach prejedlikoval ich vinu, resp. nerešpektoval prezumpciu neviný, čím si vytvoril pomer k veci podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, a preto mal byť v tomto prípade vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Obvinení v tejto súvislosti poukázali predovšetkým na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-377/18, C-709/18 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Mucha proti Slovenskej republike, č. sťažnosti 63709/19, z 25. novembra 2021, ktorého závery si najvyšší súd osvojil napr. v uznesení, sp. zn. 1Tost/2/2022, z 26. januára 2022 alebo, sp. zn. 4Tost/5/2022, z 22. marca 2022. Tieto rozhodnutia podľa obvinených vylučujú právny názor vyplývajúci z publikovaného stanoviska R 15/2017 A., na ktorého závery v tejto veci poukázal odvolací súd.

Pokiaľ ide o formuláciu skutkov v dvoch naposledy označených rozsudkoch Špecializovaného trestného súdu, tieto podľa obvinených obsahovali podrobný popis nimi spáchaných trestných činov vrátane ich úloh ako organizátorov a iniciátorov trestnej činnosti. Obvinení osobitne poukázali na identickosť znenia skutkov v ich veci so skutkami v uvedených skorších rozhodnutiach. Špecializovaný trestný súd podľa obvinených považoval usvedčenie ich spolupáchateľov za súčasť konania proti nim, keďže uvedené skoršie rozhodnutia tvorili obsah spisu v tejto veci a rozhodnutie, ktoré sa ich týka, je odôvodnené aj týmito rozsudkami. Špecializovaný trestný súd teda nemal záujem spochybňovať svoje už raz prijaté skutkové závery. V kontexte odkazovanej judikatúry zdôraznili, že Špecializovaný trestný súd neuviedol, či zmienky o ich osobách v predchádzajúcich rozsudkoch boli nevyhnutné pre kvalifikáciu skutku inej osoby a že ich vina dovedy nebola preukázaná a bude sa o nej ešte len rozhodovať.

V ostatnom doplnení dovolania poukázali na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci C. proti Slovensku, č. 35025/20, z 15. februára 2024, ktorým bolo vyslovené porušenie práva sťažovateľa (obvineného) V. C. na prezumpciu nevinu podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru, lebo ten istý senát Špecializovaného trestného súdu v skoršom rozsudku, ktorým potvrdil dohodu o vine a treste iného obvineného, zvolil takú formuláciu skutku, ktorá predpovedala vinu obvineného V. C. z inkriminovanej trestnej činnosti.

Obvinení navrhli, aby dovolací súd vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 3To/3/2021, zo 7. júla 2021 ako aj jemu predchádzajúcim konaním bol porušený zákon v ich neprospech. Aby zrušil toto uznesenie ako aj rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 25. septembra 2020 a vec prikázal na nové prerokovanie a rozhodnutie inému senátu Špecializovaného trestného súdu. Navrhli tiež, aby ich najvyšší súd príkazom prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací po zistení, že dovolania obvinených spĺňajú všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), písm. b) a písm. d) až písm. f) Trestného poriadku, na verejnom zasadnutí preskúmal v rozsahu uplatnených námietok zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého uznesenia ako aj jemu predchádzajúceho konania a dospel k záveru o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku napĺňa, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca ..., u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci...

Prezumpcia nevinu, upravená v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 2 Dohovoru a v § 2 ods. 4 Trestného poriadku, je právnou domnienkou, podľa ktorej každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu. Porušenie dotknutej zásady vytvára špecifický pomer k veci podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd sa na úrovni trestnoprávneho kolégia zaoberal otázkou prezumpcie nevinu v kontexte

časovo odstupňovaných rozhodnutí, teda takých, ak o účasti dvoch alebo viacerých osôb na identickom skutku nebolo možné rozhodnúť v rovnakom čase. Nadväzujúc na ustálenú prax (R 30/1998), najvyšší súd prijal stanovisko (R 15/2017 A.), z ktorého vyplýva, že prezumpcia nevinoty sa týka osoby obvinenej v aktuálne vedenom trestnom konaní a nie je porušená, ak sa o účasti tohto obvineného na žalovanej trestnej činnosti zmieňuje výrok alebo odôvodnenie skoršieho rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená iná osoba.

Na rozdiel od uvedeného stanoviska Európsky súd pre ľudské práva (rozsudky vo veciach: Karaman proti Nemecku, č. sťažnosti 17103/10, z 27. februára 2014, Meng proti Nemecku, č. sťažnosti 1128/17, zo 16. februára 2021 alebo Mucha proti Slovenskej republike, č. sťažnosti 63703/19, z 25. novembra 2021) ako aj Súdny dvor Európskej únie (rozsudky vo veciach: C-377/18 z 5. septembra 2019, C-709/18 z 28. mája 2020 alebo C-440/19 z 18. marca 2021) kladú väčší dôraz na jazykovú stránku (skorších) rozhodnutí, resp. súdnych výrokov.

Najvyšší súd na vysvetlenie uvádza a s poukazom na rozhodnutie ESĽP Mucha proti Slovenskej republike, z 25. novembra 2021, č. 63703/19, ktorý rozhodol o tom, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru konštatuje, že uvedené je možné aplikovať aj na toto trestné konanie.

ESĽP v označenej veci vyslovil okrem iného nasledovné:

„Konanie vo vzťahu k 8 spolupáchateľom sťažovateľa bolo ukončené rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 19. decembra 2012 a dvoma samostatnými rozsudkami tohto súdu zo 7. marca 2013. Všetky tieto konania boli vedené pred konaním vo vzťahu k sťažovateľovi a všetky tri vyššie uvedené rozsudky boli vydané tým istým trojčlenným senátom Špecializovaného trestného súdu, ktorého členmi boli traja sudcovia z povolania. Povaha rozsudkov bola taká, že po schválení dohôd o vine a treste uzatvorených medzi vyššie zmienenými spolupáchateľmi a prokurátorom ich Špecializovaný trestný súd uznal za vinných v zmysle dohody a odsúdil ich na rôzne tresty odňatia slobody. Výroková časť týchto rozsudkov je formulovaná rovnakým štýlom ako bežné odsudzujúce rozsudky, v ktorých súd uzná obvineného za vinného zo spáchania trestného činu na základe presne skutkovo vymedzeného konania (alebo opomenutia konania) a uloží mu trest. Presné skutkové vymedzenie tohto konania alebo opomenutia konania (skutková veta) je uvedené vo výroku rozsudku.

V predmetnej veci skutková veta niektorých trestných činov pripisovaných spolupáchateľom sťažovateľa odkazovala na sťažovateľa, ktorý bol identifikovaný svojimi iniciálkami a v niektorých prípadoch i prezývkou. Vo vzťahu k jednému z rozsudkov zo 7. marca 2013 vláda predložila aj text dohôd o vine a treste, ktoré tvorili základ tohto rozsudku a v ktorých je sťažovateľ identifikovaný celým menom. S výnimkou spôsobu, akým je v nich identifikovaný, sú však zmienky o sťažovateľovi v týchto dohodách totožné s tými, ktoré sú uvedené v rozsudku, ktorým boli dohody schválené. Námietky sťažovateľa týkajúce sa údajného nedostatku nestrannosti a porušenia princípu prezumpcie nevinoty boli zamietnuté s poukazom na zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, v ktorom bolo okrem iného konštatované, že súd, ktorý schválil dohodu o vine a treste, nevykonával a nehodnotil žiadne dôkazy a rozhodol len o predloženej skutku, právnej kvalifikácii a primeranosti uloženého trestu. Tento rozsudok (ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, pozn.) bol záväzný iba pre obvinenú osobu (pre nikoho iného) a tento súd nemal priestor na to, aby si vytvoril úsudok vo vzťahu k inej osobe bez preskúmania relevantných dôkazov.

Sťažovateľ namietal, že mu bolo odopreté (i) prejednanie nestranným súdom a (ii) ochrana jeho práva byť považovaný za nevinného, kým jeho vina nie je preukázaná zákonným spôsobom, v zmysle článku 6 ods. 1, ods. 2 Dohovoru.

Posúdenie veci ESĽP

ESĽP poznamenal, že v tomto prípade boli predložené dve vzájomne prepojené námietky - námetka vo vzťahu k údajnej absencii konania pred nestranným súdom a námetka vo vzťahu k údajnému porušeniu princípu prezumpcie nevinoty. Sťažovateľove námietky vychádzajú z toho, že bol súdený a odsúdený tým

istým senátom prvostupňového súdu, ktorý v minulosti odsúdil jeho spolupáchateľov za trestné činy spáchané spoločne so sťažovateľom a že tieto skutky definoval spôsobom, z ktorého bolo zrejmé, že sa na nich sťažovateľ taktiež podieľal. Pokiaľ teda námietka týkajúca sa vplyvu rozsudkov vydaných proti spolupáchateľom sťažovateľa na jeho vlastný proces bola podaná na základe článku 6 ods. 2 Dohovoru, týka sa v podstate tej istej základnej otázky. Vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu ESĽP posudzoval túto otázku v súvislosti s otázkou nestrannosti súdu v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru. Pri tomto posudzovaní zohľadnil podľa potreby aspekty prezumpcie nevinu sťažovateľa.

Všeobecné princípy nestrannosti, ako aj zásady týkajúce sa nestrannosti v súvislosti s účasťou sudcu na predchádzajúcich rozhodnutiach v tej istej veci boli zhrnuté v rozhodnutí ESĽP vo veci Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, body 42-52. Z týchto zásad týkajúcich sa nestrannosti v rámci objektívneho testu nestrannosti ESĽP vo vzťahu k tejto veci považoval za obzvlášť dôležité nasledovné (Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, body 46-48, s ďalšími odkazmi):

- v prípade orgánu, ktorý zasadá v senáte, objektívny test znamená zistenie, či okrem osobného správania sa niektorého z členov tohto orgánu existujú zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolávať pochybnosti o nestrannosti. V tomto ohľade môže byť do určitej miery dôležité aj zdanie. Pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod obávať sa, že určitý orgán nie je nestranný, je dôležité, ale nie rozhodujúce stanovisko tých, ktorí tvrdia, že nestranný nie je. Rozhodujúce je, či takúto obavu možno považovať za objektívne opodstatnenú,
- samotná skutočnosť, že sudca už predtým rozhodoval o rovnakom trestnom čine, nemôže sama osebe odôvodňovať obavu z jeho nestrannosti. Rovnako samotná skutočnosť, že rozhodoval v obdobných, ale nesúvisiacich trestných veciach alebo že rozhodoval o spoluobvinenom v samostatnom trestnom konaní, sama osebe nepostačuje na spochybnenie nezáujatosti tohto sudcu v neskoršom prípade,
- otázka nestrannosti sudcu však vyvstáva vtedy, keď už skorší rozsudok obsahuje podrobné hodnotenie úlohy osoby, ktorá bola súdená neskôr, pri trestnej činnosti páchanej viacerými osobami, najmä vtedy, ak skorší rozsudok obsahuje konkrétnu kategorizáciu účasti sťažovateľa, alebo musí byť zrejmé, že súdená osoba následne splnila všetky kritériá potrebné na spáchanie trestného činu. Vzhľadom na okolnosti konkrétného prípadu možno tieto prvky považovať za prejednanie otázky viny obvineného v neskoršom konaní, teda môžu viesť k objektívne odôvodneným pochybnostiam, že vnútroštátny súd má predpojatý názor na meritum prípadu osoby, ktorá bude neskôr súdená, na začiatku jej súdneho konania.

Vo vzťahu k predmetnej veci ESĽP uviedol, že sťažovateľ bol odsúdený tým istým senátom prvostupňového súdu, ktorý v minulosti odsúdil jeho spolupáchateľov za trestné činy spáchané spoločne s ním a že pri vymedzení týchto skutkov prvostupňový súd poukázal aj na účasť sťažovateľa na nich.

Hoci ide o dôležité prvky pri skúmaní otázky, či prvostupňový súd naplnil požiadavku nestrannosti v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru v sťažovateľovom prípade, nezabávajú ESĽP povinnosti preskúmať, či rozsudky vydané proti jeho spolupáchateľom obsahovali závery, ktoré v skutočnosti prejednali otázku jeho viny (pozri Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, bod 57, s ďalšími odkazmi).

V nadväznosti na to ESĽP poznamenal, že na rozdiel od prípadov ako Meng proti Nemecku rozsudky spolupáchateľov sťažovateľa neboli založené na hodnotení dôkazov vo vzťahu k nim alebo komukoľvek inému. V skutočnosti boli založené na dohodách o vine a treste, v ktorých sťažovatelia uznali svoju vinu za trestné činy, ktoré v nich boli konkrétne vymedzené. Vzhľadom na konkrétne skutočnosti tohto prípadu však ESĽP nepovažoval toto rozlíšenie za rozhodujúce, a to z dvoch nasledovných dôvodov:

Po prvé, kým v rámci krajín Dohovoru existujú rôzne modely postupov a dohôd o vine a treste, na Slovensku existuje systém, v rámci ktorého procesy dohôd o vine a treste vedú k odsúdeniu za trestnú činnosť (pozri Natsvlshvili a Togonidze proti Gruzínsku z 29. apríla 2014, č. 9043/05, body 62-75). Ako to vyplýva z vyššie zhrnutého skutkového stavu i z platnej právnej úpravy, dohody o vine a treste schvaľuje súd vo forme verejne vyhláseného rozsudku, ktorého výrok je formulovaný rovnako ako v bežných odsudzujúcich rozsudkoch - najmä vo vzťahu k záveru, že spáchaním určitého skutkového vymedzeného konania (alebo opomenutia konania) sa obvinený dopustil predmetného trestného činu. Pokiaľ ide o rozsah súdneho prieskumu vo vzťahu k dohode o vine a treste, ESĽP konštatoval určitý

nesúlady medzi postojom, ktorý súdy v sťažovateľovom prípade zaujali, a vlády, na jednej strane, a platnými právnymi predpismi na strane druhej. Konkrétne, súdy a vláda naznačili, že pri súdnom schvaľovaní dohôd o vine a treste spolupáchateľov sťažovateľa nebolo hodnotené nič iné ako zákonnosť a spravodlivosť týchto dohôd, avšak právne predpisy týkajúce sa rozsahu prieskumu návrhov na schválenie týchto dohôd naznačujú, že súd, ktorý ich preskúmava, musí toto hodnotenie vykonať v širšom skutkovom a procesnom kontexte.

Po druhé, ESĽP poznamenal, že rozsudky, ktorými boli schválené dohody o vine a treste spolupáchateľov sťažovateľa obsahovali podrobný skutkový popis ich trestných činov, vrátane úlohy sťažovateľa v nich ako spolupáchateľa, pričom presný skutkový popis niektorých ich trestných činov bol zhodný so skutkovým popisom trestných činov, ktoré sa kládli za vinu sťažovateľovi. Hoci tieto rozsudky neobsahujú žiadne osobitné uznanie viny sťažovateľa per se, je potrebné vnímať ich vo svetle skutkových podstat predmetných trestných činov - najmä založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, ktoré predpokladá koordinovanú činnosť zo strany viacerých spolupáchateľov. Odsúdenie spolupáchateľov sťažovateľa za tieto trestné činy na základe uvedeného popisu ich trestnej činnosti, ktorý obsahoval konkrétne skutkové vymedzenie postavenia sťažovateľa v nej, tak v zásade bolo spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, či to neprejudikuje otázku toho, že samotný sťažovateľ naplnil všetky znaky potrebné na to, aby bol považovaný za vinného zo spáchania predmetných trestných činov (pozri Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, bod 48, s ďalšími odkazmi).

ESĽP si je vedomý toho, že k akémukoľvek zásahu do tohto práva by došlo predovšetkým v konaní týkajúcom sa sťažovateľových spolupáchateľov, pričom nič nenasvedčuje tomu, že by ho sťažovateľ napadol akoukoľvek priamou žalobou. Možný zásah je však spojený s jeho vlastným súdnym konaním, prostredníctvom totožnosti jeho i súdu a skutočnosti, že ako konštatoval samotný súd, odsúdenia jeho spolupáchateľov boli súčasťou sťažovateľovho prípadu a ako také boli vzaté na vedomie (konkrétne v sťažovateľovom rozsudku v tom smere, že odsúdenia spoluobvinených sú „vecnou a homogénnou súčasťou prejednávanej veci“ a „tieto rozhodnutia boli oboznámené a obsiahnuté v spisovom materiáli“, pozn.).

ESĽP zopakoval, že princíp prezumpcie nevinu bude porušený vtedy, ak súdne rozhodnutie alebo vyhlásenie verejného činiteľa týkajúce sa osoby obvinenej z trestného činu odzrkadľuje názor, že táto osoba je vinná, a to skôr ako bola jej vina v zmysle zákona preukázaná. V zásade je potrebné rozlišovať medzi vyhlásením, že niekto je podozrivý zo spáchania trestného činu a jednoznačným vyhlásením, že osoba daný trestný čin spáchala, bez existencie právoplatného rozsudku. ESĽP v tejto súvislosti zdôraznil dôležitosť výberu slov verejnými činiteľmi vo vyhláseniach, ktoré urobili skôr, ako bola osoba súdená a uznaná za vinnú z konkrétneho trestného činu. Aj keď používanie správneho jazyka je v tomto ohľade veľmi dôležité, ESĽP poukázal na to, že to, či je vyhlásenie verejného činiteľa v rozpore s princípom prezumpcie nevinu, musí byť posúdené v kontexte konkrétnych okolností, za ktorých bolo predmetné vyhlásenie urobené. Dokonca i použitie niektorých nešťastných výrazov nemusí byť rozhodujúce, ak sa vezme do úvahy charakter a kontext konkrétneho konania (pozri Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, bod 63, s ďalšími odkazmi).

Európskym súdom pre ľudské práva bolo akceptované - a v širšom meradle aj na európskej úrovni - že v zložitých trestných konaniach, v ktorých vystupuje viacero osôb, ktoré nie je možné prejednávať spoločne, môžu byť na posúdenie viny osôb, ktorých vec sa prejednáva, nevyhnutné odkazy súdu na účasť iných osôb, ktoré môžu byť neskôr prejednávané samostatne, a že súdy v trestných veciach sú povinné zistiť skutkový stav vecí relevantný pre posúdenie právnej zodpovednosti obvineného čo najpresnejšie a nemôžu prezentovať zistené skutočnosti len ako podozrenia. Uvedené platí aj vo vzťahu k skutočnostiam súvisiacim s účasťou tretích osôb, aj keď pokiaľ je potrebné tieto skutočnosti uviesť, súd by sa mal vyvarovať poskytovaniu viac informácií, ako je to potrebné na posúdenie právnej zodpovednosti osôb, ktorých vec sa pred súdom prejednáva (pozri Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, bod 64, a rozsudok Súdného dvora EÚ vo veci AH a ďalší (prezumpcia nevinu), z 5. septembra 2019, C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44). Okrem toho ESĽP uviedol, že i keď

zákon výslovne uvádza, že z trestného konania, na ktorom sa osoba nezúčastnila, nemožno vyvodzovať závery o jej vine, súdne rozhodnutia musia byť formulované tak, aby sa predišlo akémukoľvek možnému predbežnému úsudku o vine tretej osoby a aby tým nebolo ohrozené spravodlivé prejednanie obvinení v samostatnom konaní (pozri Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, bod 65 a rozsudok Súdneho dvora EÚ z 18. marca 2021 vo veci Pometon proti Komisii, C-440/19, EU:C:2021:214, bod 63).

Pokiaľ ide o skutkové okolnosti prejednávanej veci, ESĽP uviedol, že vzhľadom na povahu trestných činov, z ktorých boli sťažovateľovi spolupáchatelia obvinení, vzhľadom na povahu organizovaného zločinu ako aj na to, že trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny mohol byť podľa povahy veci spáchaný len v spojení s inými osobami, je nepochybné, že pre posúdenie prípadov bolo nevyhnutné odkázať v skutkovom vymedzení ich konania na ďalšie osoby.

Vo vzťahu k stupňu podrobnosti obsiahnutom v odkazoch uvedených v rozsudkoch spolupáchateľov sťažovateľa na iného spolupáchateľa s osobitným postavením v zločineckej skupine a úlohou, ktorú zohrával v konkrétnych trestných činoch, ESĽP považoval za otázne, či bolo potrebné identifikovať sťažovateľa individuálne. Môže sa totiž zdať, že rozhodujúcim bodom vo vzťahu k právnej kvalifikácii stíhaných trestných činov bola skôr generická účasť spolupáchateľa s osobitným postavením alebo úlohou, než individuálna účasť konkrétnej osoby (pozri mutatis mutandis Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, bod 64). ESĽP sa však domnieva, že nebol požiadaný, aby na túto otázku jednoznačne odpovedal, pretože aj za predpokladu, že by to bolo skutočne potrebné, z nižšie uvedených dôvodov nemožno akceptovať odkazy na sťažovateľa a jeho konanie v rozsudkoch týkajúcich sa jeho spolupáchateľov tak, ako boli formulované, na vyhnutie sa prípadnému (aj keď len implicitnému) prejednávaniu jeho viny (Karaman proti Nemecku z 27. februára 2014, č. 17103/10, bod 67).

Namietané odkazy neboli v žiadnom prípade formulované tak, že by naznačovali, že sťažovateľ bol v tom čase iba obvinený a bol stíhaný v samostatnom trestnom konaní. Zároveň v odôvodnení odsudzujúcich rozsudkov týkajúcich sa jeho spolupáchateľov ani nikde inde sa takáto formulácia, ani iné vysvetlenie v tom zmysle, že by jeho vina nebola právoplatne dokázaná, neobjavuje (pozri rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci AH a ďalší (presumpcia nevinu) z 5. septembra 2019, C-377/18, EU:C:2019:670).

Je pravdou, že rozsudky týkajúce sa spolupáchateľov sťažovateľa naňho odkazovali iba jeho iniciálami a prezývkou. Ako sa však uvádza aj v zjednocujúcom stanovisku (trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, pozn.), je zrejmé, že prvostupňový súd si bol plne vedomý jeho totožnosti. Navyše, a čo je dôležitejšie (keďže presné skutkové vymedzenie trestnej činnosti sťažovateľa je totožné s vymedzením trestnej činnosti jeho spolupáchateľov), nemožno mať pochybnosti o tom, že účasť sťažovateľa na ich trestnej činnosti bola v rozsudkoch, v ktorých boli títo jeho spolupáchatelia uznaní za vinných, konkrétne a individuálne vymedzená.

Vnútroštátne súdy i vláda vo vzťahu k sťažovateľovým námietkam citovali zjednocujúce stanovisko (trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, pozn.) z 5. apríla 2017. Ako vyplýva z jeho obsahu, cieľom tohto stanoviska bolo konsolidovať rozdielny výklad a aplikáciu niektorých ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa prezumpcie nevinu a nestrannosti súdu v kontexte dohody o vine a treste na abstraktnej úrovni. Inými slovami, poskytuje výkladové usmernenie vo vzťahu k platným právnym predpisom, z tohto dôvodu sa zaoberá výlučne otázkami zákonnosti. Konkrétne, vo vzťahu k nestrannosti súdu, ktorý postupne odsudzuje spolupáchateľov, zjednocujúce stanovisko navrhuje, aby sa posudzovala z pohľadu nestranného pozorovateľa, ktorý je však informovaný aspoň o základných zárukách uplatniteľných v používaných procesných postupoch. Vzhľadom na to, ako boli tieto procesy nastavené, žiadna otázka týkajúca sa nestrannosti nevystala. Odhliadnuc od realizateľnosti pozorovateľa ako tretej strany, ktorá má potrebné znalosti o predmetných procesných postupoch (vzhľadom na to, že súdna interpretácia platných právnych predpisov sa rozchádzala, čo si vyžiadalo zjednotenie prostredníctvom vyššie uvedené zjednocujúceho stanoviska) ESĽP poznamenal, že toto zjednocujúce stanovisko sa žiadnym spôsobom nezaoberalo jazykovým ani iným individuálnym

aspektom rozsudkov prerokúvaných v tejto veci.

Keďže prvostupňový súd považoval odsúdenia spolupáchateľov sťažovateľa za súčasť prejednávanej veci proti sťažovateľovi, prinajmenšom na prvý pohľad mal zjavnú motiváciu na to, aby ostal konzistentný so svojimi predchádzajúcimi rozsudkami, pretože akékoľvek protichodné závery v skorších rozsudkoch by mohli podkopať dôveryhodnosť neskoršieho rozsudku (pozri Navaľnyj a Ofitserov proti Rusku z 23. februára 2016, č. 46632/13 a 28671/14, bod 108). Podobne - vzhľadom na to, že sťažovateľovo vlastné odsúdenie bolo do značnej miery založené na dôkazoch poskytnutých spolupáchateľmi, ktorí ho usvedčili už prostredníctvom priznaní, ktoré poskytli v čase konania o dohode o vine a treste - títo mali taktiež zjavnú motiváciu neprotirečiť si vo vzťahu k svojim predchádzajúcim výpovediam (Navaľnyj a Ofitserov proti Rusku z 23. februára 2016, č. 46632/13 a 28671/14, bod 109).

V rozsahu, v akom vláda tvrdila, že sťažovateľove námietky boli vyjadrené len abstraktne, čo je v súlade aj s konštatovaním ústavného súdu, že sťažovateľ neuviedol žiaden argument v tom zmysle, že by prvostupňový súd citoval rozsiahle časti zo svojich skorších rozsudkov, ktorými boli odsúdení jeho spolupáchatelia, EŠLP považoval za zarážajúce, že toto konštatovanie ústavného súdu zjavne ignoruje skutočnosť, že celé skutkové vymedzenie trestnej činnosti kladenej za vinu sťažovateľovi bolo úplne totožné s trestnou činnosťou jeho spolupáchateľov. Navyše, EŠLP vzal na vedomie sťažovateľovu odpoveď vláde - konkrétne, že vnútroštátny systém v skutočnosti nestanovil postup, ktorým by bolo možné odvolávať sa na individuálne okolnosti daného prípadu. Vláda na tento argument sťažovateľa nereagovala, pričom sa zamerala najmä na všeobecné črty fungovania systému dohód o vine a treste vo svetle zjednocujúceho stanoviska a novely Trestného poriadku, ktorá nadobudla účinnosť v roku 2019.

EŠLP preto konštatoval, že aj keď všeobecné procesné záruky uvedené v zjednocujúcom stanovisku (trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, pozn.) boli nepochybne relevantné, vzhľadom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci neboli dostatočné. Rozsudky vydané vo vzťahu k spolupáchateľom sťažovateľa vzhľadom na svoje znenie porušovali právo sťažovateľa na prezumpciu neviny do právoplatného preukázania jeho viny. Vzhľadom na úlohu, ktorú (tieto rozsudky, pozn.) zohrali v konaní vedenom proti sťažovateľovi, ktoré sa viedlo pred tým istým súdom (tým istým senátom toho istého súdu, pozn.), jeho pochybnosti o nestrannosti tohto súdu boli objektívne odôvodnené.

Napokon EŠLP zdôraznil, že súd vyššieho stupňa alebo najvyšší súd môže za určitých okolností napraviť chyby, ktoré vznikli v konaní pred prvostupňovým súdom. Hoci súdy vyššieho stupňa mali v sťažovateľovom prípade právomoc zrušiť rozsudok prvostupňového súdu z dôvodu, že nebol vydaný nestranným súdom a že došlo k ďalším zásadným procesným pochybeniam, neurobili tak, a teda predmetné vady nenapravili (pozri Meng proti Nemecku zo 16. februára 2021, č. 1128/17, bod 64, s ďalšími odkazmi). Z týchto dôvodov došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru“.

Z označených rozhodnutí vyplýva všeobecné pravidlo, konvenujúce zneniu § 31 ods. 5 Trestného poriadku s účinnosťou od 1. januára 2019, že rozhodovanie sudcu o totožnom skutku či spolupáchateľovi v samostatnom konaní nestačí na vyvolanie pochybnosti o jeho nestrannosti v neskoršom (eventuálne inom) konaní. Problematická však s ohľadom na konkrétne okolnosti môže byť taká formulácia predchádzajúceho rozhodnutia, ktorá obsahuje podrobný opis úlohy osoby, za ktorý má byť (bola) následne súdená, a to najmä vtedy, ak skoršie rozhodnutie vyjadruje konkrétne zaradenie účasti neskôr súdenej osoby na spoločnej trestnej činnosti alebo ak je z neho zrejmé, že táto osoba naplnila všetky podmienky na spáchanie trestného činu. Napriek tomu, že obzvlášť pri skupinovej trestnej činnosti, ktorú nemožno prerokovať spoločne, môžu byť odkazy na neskôr samostatne súdené osoby nevyhnutné pre riadne posúdenie viny aktuálne súdených osôb, ani v takých prípadoch by súd nemal poskytovať viac informácií, ako je potrebné za daným účelom.

Rovnako dôležité je, aby súd formuláciou svojich výrokov predchádzal vzniku objektívne oprávnených pochybností o svojej nestrannosti. Dosiahnuť toho je možné dôsledným odlíšením osoby vrátane jej účasti na skutku spôsobom, aby bolo zrejmé, že jej vina nebola posudzovaná (čomu s účinnosťou od 1. januára 2019 zodpovedá znenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku, prakticky rozvíjajúce zásadu

prezumpcie nevinu). V opačnom prípade záruku nestrannosti nemusí zaručiť ani (úplné) obsadenie konajúceho súdu sudcami z povolania, u ktorých sa oproti laickým sudcom predpokladá vyššia miera výškolenia, praxe a schopnosti odpútať sa od svojich záverov prijatých v minulosti.

Od rozhodnutia ESĽP vo veci Mucha proti Slovenskej republike (25. novembra 2021, č. 63703/19) Najvyšší súd Slovenskej republiky, rešpektujúc judikatúru ESĽP, už vo viacerých rozhodnutiach vyslovil porušenie prezumpcie nevinu obvinených (napr. 1Tost/2/2022 z 26.1.2022, 1Tdo/45/2023 z 20.9.2023, 1Tdo/51/2023 z 11.10.2023), pričom možno sumarizovať, že o porušenie prezumpcie nevinu pôjde vtedy

ak súd v skoršom rozsudkom, ktorým uznal za vinnú inú osobu pre zhodný skutok ako ten, o ktorom sa aktuálne koná proti obvinenému, do ktorého skutku, v rámci popisu zahrnul aj obvineného, pretože to bolo potrebné pre správne vyjadrenie právnej kvalifikácie, ale v skoršom rozsudku jednoznačne nevyjadril, že tento obvinený je stíhaný v samostatnom konaní, jeho vina doposiaľ nebola zákonným spôsobom preukázaná a skorší rozsudok sa ho netýka.

Obvinení námietku porušenia prezumpcie nevinu sudcami, ktorí rozhodovali v tejto veci na súde prvého stupňa, uplatnili v pôvodnom konaní v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku (napr. zv. 62, č. l. 19 334 a 19 337), čím je splnená aj táto osobitná formálna podmienka, aby sa dotknutou námietkou mohol najvyšší súd vecne zaoberať.

V preskúmvanej veci ide o skupinovú trestnú činnosť týkajúcu sa viacerých obvinených, o ktorých vine nebolo súdom rozhodnuté spoločne, pričom pre riadne posúdenie deklarovaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, sú relevantné nižšie uvedené rozhodnutia prijaté celkom alebo z väčšej časti identickým senátom Špecializovaného trestného súdu.

Špecializovaný trestný súd v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Králika a členov JUDr. Oldricha Kozlíka a JUDr. Petra Pulmana, LL.M. (t. j. rovnakom zložení) rozsudkom z 8. januára 2019, sp. zn. BB-4T/36/2018, podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku potvrdil schválenú dohodu o vine a treste uzavretú medzi prokurátorom a obžalovaným Z. G., ktorého uznal za vinného v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a v bode 2/ zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona na skutkovom základe, že:

1/ obžalovaní V.C.. a V.C.. a odsúdení Q. K. prezývaný „Q.“, „O.“ a „A.“, L. P. prezývaný „P.-C.“, M. K. prezývaný „Y.“, E. O. prezývaný „L.“, M. M., Y. C., P. R. prezývaný „G.“, M. Z., N. U., B. C. prezývaný „A.“ a ďalšie nestotožnené osoby boli členmi zločineckej skupiny vystupujúcej pod názvom „V.“, ktorá bola založená v presne nezistenom čase a pôsobí najmenej od roku 2010 prevažne v Trenčianskom, Žilinskom a Trnavskom kraji, hlavne v mestách Púchov, Považská Bystrica, Ilava, Dubnica nad Váhom, Trenčín, Žilina, Trnava a v okolí, s cieľom páchania rôznorodej trestnej činnosti, predovšetkým drogovej trestnej činnosti a to aj za použitia násilia pri prehlbovaní svojho vplyvu a pri zastrašovaní členov vlastnej skupiny, ale aj konkurenčných skupín, za účelom získavania finančných alebo iných výhod, pričom od jej založenia na najvyššej riadiacej a koordinačnej úrovni boli obžalovaní V.C.. a V.C., ktorí spoločne a nerozdielne priamo riadili zločineckú skupinu a koordinovali jej členov na nižšie postavených úrovniach hierarchie pri páchaní rôznej trestnej činnosti, v prípade pobytu obžalovaných V.C.. a V.C.. mimo územia Slovenskej republiky skupinu riadili sprostredkované prostredníctvom ďalších členov skupiny, kde od presne nezisteného obdobia roku 2010 do novembra 2015 to bolo prostredníctvom M. K. prezývaného „Y.“ a následne od decembra 2015 prostredníctvom Q. K. a od presne neustáleného obdobia roku 2016 (od leta) aj prostredníctvom L.Á. P., ktorí sa podľa rozhodnutia obžalovaných V.C.. a V.C.. na tejto pozícii menili, a súčasne zastupovali skupinu pri páchaní predovšetkým drogovej trestnej činnosti v určenom regióne, v organizačnej štruktúre skupiny nižšie postavení členovia plnili nimi zadané pokyny v teritóriu určeného mesta a odvádzali im finančné prostriedky, ktoré získali páchaním predovšetkým drogovej trestnej činnosti, pričom medzi členov skupiny pôsobiach na strednom organizačnom článku skupiny a priamo odvádzajúcich čas zisku z

trestnej činnosti obžalovaným V.C.. a V.C.. patrili M. M., ktorý v skupine pôsobil od roku 2012, Ľ. O., ktorý v skupine pôsobil od roku 2014 a L. P. a Q. K., ktorí im odovzdávali časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Žilina, Považská Bystrica, Púchov, Ilava, Dubnica nad Váhom a okolí, kde rôzne pôsobili v závislosti od rozhodnutia obžalovaných V.C.. a V.C., P. R., ktorý v skupine pôsobil od roku 2012 až do septembra 2014 a potom od septembra 2016 im odovzdával časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Žilina, Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, Považská Bystrica a v okolí, obžalovaný Y.C., ktorý v skupine pôsobil od roku 2011 do roku 2015 a ktorý im odovzdával časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Žilina, Považská Bystrica, Bytča, Kysucké Nové Mesto a okolí, M. Z. a N. U. im odovzdávali časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, a v okolí, B. C. od roku 2015 do 06.03.2017 zabezpečoval pre zločineckú skupinu na rôznych miestach Trnavského kraja, ale aj v okrese Nové Mesto nad Váhom, v obci Modrová, v chatovej oblasti Modrová, výrobu omamných a psychotropných látok a za týmto účelom riadil V. K., M. C. a B. C., ktorí vedome zabezpečovali preberanie prekursorov potrebných v tejto výrobe a odovzdávali vyrobený metamfetamín členom zločineckej skupiny „V.“, resp. časť vymieňali za prekursorov na rôznych miestach v Trenčianskom a Trnavskom kraji, ďalej si vzájomne dodávali rôzne druhy omamných a psychotropných látok, ako metamfetamín, kokaín a heroín, ktoré si predávali navzájom, resp. vymieňali za prekursorov, pričom osoby na strednom organizačnom článku skupiny podľa rozhodnutia obžalovaných V.C.. a V.C.. páchali podľa potreby aj ďalšiu trestnú činnosť a v iných určených mestách, v štruktúre skupiny na nižšom organizačnom stupni odsúdení M. A., O. Z., P. E., M. Š., M. Š., obžalovaný Z. G., tiež V. K., M. C., B. C., U.M., Z.K., P.B., Ľ.M., B.I., Ľ.O., N.C., L.C.. a ďalší presne nestotožnení páchatelia zabezpečovali v rôznych obdobiach pre zločineckú skupinu „V.“ zisky najmä z drogovej trestnej činnosti výrobou, výmenou a predajom týchto látok menším dilerom alebo koncovým užívateľom, kde osoby na nižšom organizačnom stupni plnili pokyny jednotlivých, im nadriadených, členov skupiny a páchali trestnú činnosť, z ktorej zisky odvádzali členom skupiny, pričom jednotliví členovia skupiny konali koordinovane a pri svojich aktivitách v rámci hierarchie skupiny, úzko spolupracovali za účelom páchania rôznej trestnej činnosti, pri rôznej účasti jednotlivých členov skupiny na tejto trestnej činnosti, páchanej s cieľom ďalšieho fungovania skupiny a získania najmä finančného prospechu pre jednotlivých členov skupiny, kde časť týchto finančných prostriedkov použili na kúpu ďalších technických prostriedkov (autá, mobilné telefóny) slúžiacich k páchaniu ďalšej trestnej činnosti a zabezpečeniu a fungovaniu zločineckej skupiny, časť finančných prostriedkov použili na zabezpečenie a výrobu ďalších drog a zostávajúce finančné prostriedky získané páchaním trestnej činnosti použili pre vlastnú potrebu,

2/ od doposiaľ presne nezisteného obdobia, minimálne od roku 2010 obžalovaní V.C.. a V.C.. vystupujúci pod označením „V.“ si od doposiaľ presne nezistenej osoby, resp. osôb, neoprávnene pravidelne zadovážovali omamné a psychotropné látky, najmä metamfetamín, kokaín, marihuanu a heroín presne nezisteného množstva a koncentrácie za účelom ďalšej distribúcie, súčasne minimálne od roku 2015 až do ich zadržania dňa 06.03.2017 zabezpečili časť prekursorov na výrobu omamných a psychotropných látok a to tabletky s obsahom efedrínu resp. samotný efedrín, ako aj ďalšie prekursorov od doposiaľ nezistených dodávateľov a to tak na území Slovenskej republiky ako aj Poľskej republiky a následne prostredníctvom osoby B. C., ktorý ďalej riadil a určoval úlohy pri výrobe týchto látok osobám V. K., M. C. a B. C., zabezpečili výrobu metamfetamínu, ďalej si vzájomne dodávali rôzne druhy omamných a psychotropných látok, ako kokaín a heroín, ktoré si predávali navzájom resp. vymieňali za prekursorov, ďalej na území obce Červený Kameň zabezpečovali výrobu metamfetamínu prostredníctvom osoby L.C., a tieto zakázané látky prechovávali na rôznych miestach predovšetkým Trnavského, Trenčianskeho a Žilinského kraja a v okolí, a následne prostredníctvom ďalších, v štruktúre zločineckej skupiny „V.“ v strednom rade postavených osôb Q. K., L. P., M. K., M. M., Ľ. O., P. R., obžalovaný Y.C., N. U., M. Z. ďalej distribuovali, kde M. M. spoločne s Ľ. O. zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regiónoch miest Žilina, Púchov, Považská Bystrica, Lednické Rovne a Bytča, kde mali vytvorenú sieť odberateľov, obžalovaný Y.C.. od roku 2011 do roku 2015 zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regiónoch miest Žilina, Považská Bystrica, Bytča a Kysucké Nové Mesto, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, P.K. R. zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regióne miest Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, Považská Bystrica a v okolí, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, N. U. a M. Z.

zabezpečovali predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regióne miest Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom a v okolí, kde mali vytvorenú sieť odberateľov, M. K., Q. K. a L. P. okrem toho, že omamnými a psychotropnými látkami na základe poverenia obžalovaných V.C.. a V.C.. zásobovali vyššie uvedených členov skupiny, tak ďalej podľa rozhodnutia obžalovaných V.C.. pôsobili v rôznych mestách Trenčianskeho a Žilinského kraja, kde sa vzájomne zastupovali a omamnými a psychotropnými látkami zásobovali vytvorenú sieť odberateľov, v štruktúre skupiny nižšie postavených osôb, ktorými boli M. A., O. Z., P. E., M. Š., M. Š., obžalovaný Z. G., U..M., Z..K., P..B., Ľ..M., B..I., Ľ..O., N..C., L..C.. a ďalšie presne nestotožnené osoby, ktorí im podliehali a plnili ich príkazy, tieto drogy ďalej distribuovali za cenu nimi určenú, pričom časť zisku z uvedenej trestnej činnosti, pravidelne podľa určenia obžalovaných V.C.. a V.C.. im odovzdávali, ako v organizačnej štruktúre skupiny členom najvyššie postaveným, a takto získané finančné prostriedky použili k páchaniu ďalšej trestnej činnosti, pričom

- dňa 23.10.2016 vo večerných hodinách v O. Ľ. O. a M. M., ako členovia zločineckej skupiny „V.“ po predchádzajúcom pokyne obžalovaných V.C.. a V.C.., ako najvyššie postavených v organizačnej štruktúre zločineckej skupiny, po vyplatení hotovosti vo výške 2.000 Eur, ktorú prevzal Z. G. a následne ju odovzdal Ľ. O. a M. M., predali sprostredkovane cez Z. G. formou „mŕtvej schránky“ M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, J., 5 kusov zatavených plastových injekčných striekačiek s objemom 10 ml a obsahom bielej kryštalickej látky, ktoré M. C. v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal pre potreby trestného konania, a ktoré podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Bratislava ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2016/13892 obsahovali celkom 21.489 mg absolútneho metamfetamínu s priemernou koncentráciou účinnej látky od 56,2% do 59,2% hmotnostných, čo zodpovedá minimálne 538 bežným jednotlivým dávkam drogy, v hodnote 1.868,25 Eur až 2.989,28 Eur,

- dňa 27.10.2016 vo večerných hodinách v O. Ľ. O. a M. M., ako členovia zločineckej skupiny „V.“ po predchádzajúcom pokyne obžalovaných V.C.. a V.C.., ako najvyššie postavených v organizačnej štruktúre zločineckej skupiny, po vyplatení hotovosti vo výške 2.000 Eur, ktorú prevzal obžalovaný Z. G. a následne ju odovzdal Ľ. O. a M. M., predali sprostredkovane cez obžalovaného Z. G. formou „mŕtvej schránky“ M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, J., 1 kus zatavenej plastovej injekčnej striekačky s objemom 20 ml a obsahom bielej kryštalickej látky, ktorú M. C. v zmysle ustanovenia § 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal pre potreby trestného konania, a ktorá podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Bratislava ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2016/14214 obsahovala svetložltý kryštalický materiál s hmotnosťou 14,137 g s priemernou koncentráciou 54,2% hmotnostných metamfetamínu s prímiesou metylsulfonylmetánu (MSM), čo zodpovedá minimálne 205 bežným jednotlivým dávkam drogy, v hodnote 756,85 Eur až 1.210,96 Eur.

Špecializovaný trestný súd v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Kráľika a členov Zdenky Cabanovej a JUDr. Oldřicha Kozlíka (dvaja sudcovia z tohto senátu rozhodovali aj v posudzovanej veci) rozsudkom z 20. novembra 2017, sp. zn. BB-4T/31/2017, podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku potvrdil schválené dohody o vine a treste uzavreté medzi prokurátorom a obvinenými M. K., P. R., M. A., O. Z., P. E., M. Š. a M. Š., ktorých uznal za vinných v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a v bode 2/ obvinených M. K. a P. R. z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b) s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) a § 141 písm. a) Trestného zákona, obvinených M. A. a O. Z. z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a obvinených P. E., M. Š. a M. Š. z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na nižšie neúplne uvedenom skutkovom základe, že:

1/ obvinení V.C., V.C., Q..K.. obvinený Ľ..P., M. K., obvinený Ľ..O., obvinení M..M., Y.C., P.

R., M.Z., N.U. a ďalšie nestotožnené osoby boli členovia zločineckej skupiny vystupujúcej pod názvom „V.“, ktorá bola založená v presne nezistenom čase a pôsobili najmenej od roku 2010 prevažne v Trenčianskom a Žilinskom kraji, hlavne v mestách Púchov, Považská Bystrica, Ilava, Dubnica nad Váhom, Trenčín, Žilina a v okolí, s cieľom páchania rôznorodnej trestnej činnosti, predovšetkým drogovej trestnej činnosti a to aj za použitia násilia pri prehlbovaní svojho vplyvu a pri zastrašovaní členov vlastnej skupiny, ale aj konkurenčných skupín za účelom získavania finančných alebo iných výhod, pričom od jej založenia na najvyššej riadiacej a koordinačnej úrovni boli V.C. a V.C., ktorí spoločne a nerozdielne priamo riadili zločineckú skupinu a koordinovali jej členov na nižšie postavených úrovniach hierarchie pri páchaní rôznej trestnej činnosti, v prípade pobytu V.C. a V.C. mimo územia Slovenskej republiky skupinu riadili sprostredkované prostredníctvom ďalších členov skupiny, kde od roku 2010 do novembra 2015 to bolo prostredníctvom M. K. a následne od decembra 2015 prostredníctvom Q.K. a od roku 2016 aj prostredníctvom L.P., ktorí sa podľa rozhodnutia V.C. a V.C. na tejto pozícii menili, a súčasne zastupovali skupinu pri páchaní predovšetkým drogovej trestnej činnosti v určenom regióne, v organizačnej štruktúre skupiny nižšie postavení členovia plnili nimi zadané pokyny v teritórii určeného mesta a odvádzali im finančné prostriedky, ktoré získali páchaním predovšetkým drogovej trestnej činnosti, pričom medzi členov skupiny pôsobiacich na strednom organizačnom článku skupiny a priamo odvádzajúcich časť zisku z trestnej činnosti V.C. a V.C. patrili M.M., ktorý v skupine pôsobil od roku 2012, L.P., ktorý v skupine pôsobil od roku 2014 a L.P. a Q.K., ktorí im odovzdávali časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Žilina, Považská Bystrica, Púchov, Ilava, Dubnica nad Váhom a okolí, kde rôzne pôsobili v závislosti od rozhodnutia V.C. a V., P. R., ktorý v skupine pôsobil od roku 2012 až do septembra 2014 a potom od septembra 2016 do presne nezisteného času v mesiaci február 2017, im odovzdával časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Žilina, Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, Považská Bystrica a v okolí, Y.C., ktorý v skupine pôsobil od roku 2011 do roku 2015 a ktorý im odovzdával časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Žilina, Považská Bystrica, Bytča, Kysucké Nové Mesto a okolí, M.Z. a N.U. im odovzdávali časť zisku z trestnej činnosti páchanej v mestách Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom a v okolí, pričom obvinení na strednom organizačnom článku skupiny podľa rozhodnutia V.C. a V.C. páchali podľa potreby trestnú činnosť aj v iných určených mestách, v štruktúre skupiny na nižšom organizačnom stupni M. A. od presne nezisteného dňa roku 2014 do jeho zadržania dňa 06.03.2017, O. Z. od júna 2011 do konca roku 2012, P. E. od presne nezisteného dňa roku 2016 do jeho zadržania dňa 06.03.2017, M. Š. od presne nezisteného dňa roku 2011 do jej zadržania dňa 06.03.2017, M. Š. od augusta 2016 do jej zadržania dňa 06.03.2017 a ďalší presne nestotožnení páchatelia zabezpečovali v rôznych obdobiach pre zločineckú skupinu „V.“ zisky najmä z drogovej trestnej činnosti predajom týchto látok menším dealerom alebo koncovým užívateľom, kde osoby na nižšom organizačnom stupni plnili pokyny jednotlivých, im nadriadených členov skupiny a páchali trestnú činnosť, z ktorej zisky odvádzali členom skupiny, pričom jednotliví členovia skupiny konali koordinovane a pri svojich aktivitách v rámci hierarchie skupiny úzko spolupracovali za účelom páchania rôznej trestnej činnosti pri rôznej účasti jednotlivých členov skupiny na tejto trestnej činnosti, páchanej s cieľom ďalšieho fungovania skupiny a získania najmä finančného prospechu pre jednotlivých členov skupiny, kde časť týchto finančných prostriedkov použili na kúpu ďalších technických prostriedkov (autá, mobilné telefóny, fototechnické a optické zariadenia) slúžiacich k páchaniu ďalšej trestnej činnosti a zabezpečeniu a fungovaniu zločineckej skupiny, časť finančných prostriedkov použili na zabezpečenie a výrobu ďalších drog a zostávajúce finančné prostriedky získané páchaním trestnej činnosti použili pre vlastnú potrebu, pričom zločinecká skupina pôsobila do 06.03.2017, kedy boli zadržaní viacerí jej členovia, ako aj osoby činné pre zločineckú skupinu,

2/ od doposiaľ presne nezisteného obdobia minimálne od roku 2010 V.C. spoločne s V.C. vystupujúcimi pod označením „V.“ si od doposiaľ nezistenej osoby, resp. osôb pravidelne zadovážovali omamné a psychotropné látky, najmä metamfetamín, kokaín, marihuanu a heroín presne nezisteného množstva a koncentrácie za účelom ďalšej distribúcie, súčasne si zabezpečovali aj výrobu metamfetamínu, a tieto zakázané látky prechovávali na rôznych miestach predovšetkým Trenčianskeho a Žilinského kraja a v okolí, a následne prostredníctvom ďalších, v štruktúre skupiny „V.“ v strednej úrovni postavených osôb Q.K., L.P., M. K., M.M., L.O., P. R., Y.C., N.U., M.Z., kde M.M. zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regiónoch miest Žilina, Púchov, Považská Bystrica, Lednické Rovne a Bytča, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, Y.C. zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regiónoch miest Žilina, Považská

Bystrica, Bytča a Kysucké Nové Mesto, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, P. R., od roku 2012 až do septembra 2014 a potom od septembra 2016 do presne nezisteného času v mesiaci február 2017, zabezpečoval predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regióne miest Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom, Považská Bystrica a v okolí, kde mal vytvorenú sieť odberateľov, N..U.. a M..Z.. zabezpečovali predaj omamných a psychotropných látok pre skupinu v regióne miest Trenčín, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom a v okolí, kde mali vytvorenú sieť odberateľov, M. K., od presne nezisteného času od roku 2010 najneskôr do 06.03.2017, Q..K.. a L..P.. okrem toho, že omamnými a psychotropnými látkami na základe poverenia V..C.. a V..C.. zásobovali vyššie uvedených členov skupiny, tak ďalej podľa rozhodnutia V..C.. a V..C.. pôsobili v rôznych mestách Trenčianskeho a Žilinského kraja, kde a vzájomne zastupovali a omamnými a psychotropnými látkami zásobovali vytvorenú sieť odberateľov, v štruktúre skupiny nižšie postavených osôb M. A. od presne nezisteného dňa roku 2014 do jeho zadržania dňa 06.03.2017, O. Z. od júna 2011 do konca roku 2012, P. E. od presne nezisteného dňa roku 2016 do jeho zadržania dňa 06.03.2017, M. Š. od presne nezisteného dňa roku 2011 do jej zadržania dňa 06.03.2017, M. Š. od augusta 2016 do jej zadržania dňa 06.03.2017 a ďalších presne nestotožnených osôb v štruktúre skupiny nižšie postavených, ktorí im podliehali a plnili ich príkazy, tieto drogy ďalej distribuovali za cenu nimi určenú, pričom časť zisku z uvedenej trestnej činnosti, pravidelne podľa určenia V..C.. a V..C.. im odovzdávali, ako v organizačnej štruktúre skupiny členom najvyššie postaveným, a takto získané finančné prostriedky použili k páchaniu ďalšej trestnej činnosti a v rámci obdobia svojho pôsobenia

- dňa 09.11.2016 v čase o 14:57 h v E. bola zastavená a kontrolovaná Z..K., ktorá si od presne nezistenej doby minimálne od mája 2016 zadovážovala zo zločineckej skupiny „V.“, konkrétne od V..C.., V..C.., P. R. a L..P.. pervitín (metamfetamín) za sumu 40,- Eur za kubík drogy, v nepravidelných intervaloch dva až tri krát do týždňa v rozdielnom množstve spravidla 5 až 8 kubíkov pervitínu, ktorý preberala buď osobne alebo najčastejšie za využitia rôznych úkrytov, kde droga bola umiestnená a po vyplatení určenej sumy jej bol označený úkryt, a ktorý na základe pokynu prechovávala a ďalej predávala konzumentom drog v Trenčíne, Dubnici nad Váhom a jeho okolí a to konkrétne O..Q., M..P., Š..C., V..Z., a to až do dňa 09.11.2016, kedy bola zadržaná príslušníkmi PZ, kde následne bola vykonaná prehliadka iných priestorov - osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia, striebornej metalízy, ev. č.: E., ktoré používala a pri ktorej po zákonomnom poučení Z..K.. dobrovoľne vydala 1 ks zatavenej striekačky s obsahom kryštalickej látky, ktorú dňa 08.11.2016 kúpila od osôb zo zločineckej skupiny „V.“, konkrétne od P. R. a ktorá podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertízneho ústavu PZ Bratislava ČES: PPZ-KEU-BA-EXP-2016/14631 obsahovala 4.743 mg bielej kryštalickej látky, obsahujúcej účinnú látku metamfetamín, čo zodpovedá minimálne 50 bežným jednotlivým dávkam drogy,

- dňa 26.01.2017 v čase o 15:10 h v O. pri osobnej prehliadke B..I., ktorý si od presne nezistenej doby minimálne od septembra 2016 zadovážoval od zločineckej skupiny „V.C.“, konkrétne od V..C.., V..C.., Q..K.. a M. A. pervitín (metamfetamín) za sumu 40,- Eur za kubík drogy, v nepravidelných intervaloch dva až tri krát do týždňa v rozdielnom množstve spravidla 2 až 4 kubíky pervitínu, ktorý preberal buď osobne alebo najčastejšie za využitia rôznych úkrytov, kde bola droga umiestnená a po vyplatení určenej sumy mu bol označený úkryt, ktorý následne používal pre vlastnú potrebu, a to až do dňa 26.01.2017, kedy bol zadržaný príslušníkmi PZ, kde následne dobrovoľne vydal 3 kusy plastových striekačiek so zataveným koncom s obsahom neznámej bielej kryštalickej látky, ktoré dňa 26.01.2017 kúpil od osôb zo zločineckej skupiny „V.“, konkrétne od M. A. v množstve 4 kubíky za 200,- Eur, kde podľa predbežného znaleckého skúmania Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ v Slovenskej Ľupči z odboru kriminalistická chémia bola neznáma kryštalická látka identifikovaná v jednej zatavenej striekačke ako zmes hydrochloridu metamfetamínu a dimetylsulfónu o hmotnosti 1,40 g s obsahom účinnej látky metamfetamín báza 54,0 % hmotnostných, v množstve predstavujúcom najmenej 19 bežných jednotlivých dávok, v druhej striekačke ako zmes hydrochloridu metamfetamínu a dimetylsulfónu o hmotnosti 1,36 g s obsahom účinnej látky metamfetamín báza 48,8 % hmotnostných, v množstve predstavujúcom najmenej 17 bežných jednotlivých dávok a v tretej striekačke ako zmes hydrochloridu metamfetamínu a dimetylsulfónu o hmotnosti 0,26 g s obsahom účinnej látky metamfetamín báza 50,8 % hmotnostných v množstve predstavujúcom najmenej 3 bežné jednotlivé dávky drogy.

(...)

Vychádzajúc z povahy stíhanej trestnej činnosti (skupinová vec), skutkový opis týkajúci sa obvinených V. C. a V. C. v rozsudkoch, ktorými boli potvrdzované vyššie uvedené dohody o vine a treste, bol potrebný z procesného (nezameniteľnosti skutku v zmysle § 163 ods. 3 Trestného poriadku) aj hmotnoprávneho (správnej kvalifikácie skutku, resp. zodpovedajúcej skutkovým zisteniam) hľadiska.

Z týchto rozhodnutí však nevyplýva žiadna zmienka o tom, že vina obvinených V. C. a V. C. za tam uvedené skutočnosti nebola (v tom čase) právoplatne preukázaná a že nebola predmetom ani ich posudzovania. Tento nedostatok za situácie, že popis skutkov v skorších rozsudkoch, ktoré sa ich bezprostredne netýkali, obsahoval presné vymedzenie úloh oboch obvinených na skutkoch, za ktoré boli následne s menšími formulačnými zmenami uznaní za vinných tými istými sudcami, objektívne vyvoláva v očiach nestranného pozorovateľa dojem, že títo sudcovia fakticky prijali záver o ich vine skôr, než si umožnili vytvoriť celistvý obraz o im pripisovanej inkriminovanej trestnej činnosti po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní, a teda že dotknuté rozhodnutie je výsledkom ich zaujatosti.

Na uvedenom nič nemení, že v oboch predchádzajúcich rozsudkoch boli obvinení označení iniciálami, keďže senátom Špecializovaného trestného súdu potvrdzujúcim schválené dohody o vine a treste bola identita obvinených V. C. a V. C. známa v čase ich rozhodovania.

Ani odlišovanie procesného postavenia osôb uvedených v skorších rozsudkoch Špecializovaného trestného súdu nebolo dostatočné na to, aby hoci aj implicitne vylúčilo pochybnosť o prezumpcii viny obvinených V. C. a V. C., nakoľko ich procesné postavenie sa tam zhoduje s procesným postavením osôb, ktorých schválené dohody o vine a treste Špecializovaný trestný súd potvrdzoval.

Objektívnu pochybnosť o strate nestrannosti senátu konajúceho o obvinených V. C. a V. C. umocňuje, že rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 8. januára 2019 bol prijatý priamo v tomto súdnom konaní a jeho rozsudok, sp. zn. BB-4T/31/2017, z 20. novembra 2017 bol oboznámený v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní v tejto trestnej veci (zv. 52, č. l. 16 887, resp. s. 77 rozsudku), pričom Špecializovaný trestný súd na obe rozhodnutia poukázal v odôvodnení svojho rozsudku, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 25. septembra 2020 (s. 23, 82 až 83). Materiálne teda integrálnou súčasťou konania vedeného proti dovolateľom boli aj odsúdenia ich spolupáchateľov, na ktorých viacerých výpovediach Špecializovaný trestný súd založil svoje odsudzujúce rozhodnutie (s. 83 až 93). Za tejto situácie mal Špecializovaný trestný súd prinajmenšom na prvý pohľad zrejmú motiváciu zostať v zhode so svojimi skoršími rozhodnutiami, nakoľko akékoľvek rozporné zistenia v konaní vedenom proti dovolateľom by mohli spochybniť dôveryhodnosť rozsudkov prijatých voči ich spolupáchateľom (porovnaj s bodmi 56. a 64. rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Mucha proti Slovenskej republike, č. sťažnosti 63703/19, z 25. novembra 2021).

Závery prijaté v tomto rozhodnutí korešpondujú s rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci C. proti Slovensku, č. 35025/20, z 15. februára 2024, ktorým bolo vyslovené porušenie čl. 6 ods. 2 Dohovoru z dôvodu porušenia prezumpcie nevinu sťažovateľa skorším potvrdením dohody o vine a treste jeho spolupáchateľa (vyššie uvedeným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. BB-4T/36/2018, z 8. januára 2019).

Hoci najvyšší súd identifikoval porušenie prezumpcie nevinu prvostupňovým súdom u obvinených V. C. a V. C. len pri skutku 1/ a sčasti aj skutku 2/, jeho rozsudok vo vzťahu k týmto obvineným (právne účinky tohto rozhodnutia sa podľa § 384 ods. 2 Trestného poriadku nijako nedotýkajú odsúdeného Y. C.) zrušil v celom rozsahu, nakoľko zvyšné skutky a ich právne posúdenie vecne nadväzujú na skutok 1/.

Úlohou Špecializovaného trestného súdu po vrátení veci bude znovu konať a rozhodnúť o pôvodne podanej obžalobe na obvinených V. C. a V. C., avšak v inom zložení senátu a pri dôslednom dodržiavaní všetkých do úvahy prichádzajúcich ustanovení Trestného poriadku vrátane zákazu zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

Nepríslušnosť Špecializovaného trestného súdu obvinení odvodili subsidiárne z odlišného právneho posúdenia skutkov, čomu nezodpovedá nimi uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ale špeciálny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (R 27/2020). Táto i ostatné námietky sú s ohľadom na vyššie prijaté zistenia aktuálne predčasné, resp. ich obvinení budú môcť uplatniť v konaní na súde prvého stupňa, a preto sa nimi najvyšší súd bližšie nezaoberal.

Obligatórne rozhodovanie o väzbe obvinených podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku je súčasťou osobitného uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.